

Nieuws

Inkomensraming 2021: Grote verschillen inkomensontwikkeling plantaardige en dierlijke sectoren

20 december 2021

Tussen en ook binnen bedrijfstypen in de land- en tuinbouw zijn de verschillen in inkomen ieder jaar groot. Dit geldt ook voor 2021. Zo hebben akkerbouwers en glastuinders in de sierteelt een goed jaar achter de rug. Ook melkveehouders zagen hun inkomen stijgen. Pluimveehouders en varkenshouders kampten daarentegen met een daling van hun inkomen ondanks de coronasteunmaatregelen van de overheid.

Dit blijkt uit de jaarlijkse inkomensraming van Wageningen Economic Research onder leiding van agrarisch bedrijfseconoom Harold van der Meulen: 'In 2021 zien we ten opzichte van vorig jaar in veel land- en tuinbouwsectoren hogere opbrengstprijzen voor geleverde producten. Dat is mooi, maar desondanks staan in veel sectoren de marges onder druk door sterk gestegen prijzen van voer, energie en kunstmest. Hierdoor zien lang niet alle boeren en tuinders de hogere opbrengstprijzen terug in een beter inkomen.'

Rekenen met onbetaalde arbeidsjaareenheid

Wageningen Economic Research berekent het agrarisch inkomen per onbetaalde arbeidsjaareenheid (aje). Agrarisch ondernemers en hun gezinsleden verrichten in de meeste sectoren nog de meeste arbeid zelf, maar krijgen meestal geen salaris. Een arbeidskracht die in een jaar 2.000 uur of meer werkt, wordt gezien als een aje. Wie minder werkt, is minder dan één aje. Wageningen Economic Research deelt het inkomen uit bedrijf in deze situatie door het aantal onbetaalde aje. Op deze manier zijn de inkomens van verschillende bedrijfstypen ook met elkaar te vergelijken.

Klik op de afbeelding om die op volledige grootte te bekijken.

Grote verschillen tussen sectoren

[MENU](https://www.wur.nl) [Akkerbouwers ontvangen hogere prijzen voor de meeste gewassen dan vorig oogst](https://www.wur.nl) [de toename van de kosten beperkt. Glastuinders in de sierteelt profiteren van gunstige bloemen en planten van Nederlandse bodem toenam. De omzetstijging was voor hen flink gestegen kosten van met name energie, maar ook van arbeid en plantmateriaal](https://www.wur.nl)

Nieuwsbrief Sociaal en Economisch Nieuws

Meld je aan voor de nieuwsbrief met al het economische en sociale nieuws van WUR.

E-mailadres

[Aanmelden](#)

[Privacyverklaring](https://www.wur.nl/Privacy-Cookie-verklaring.htm)
[Cookie-verklaring](https://www.wur.nl/Privacy-Cookie-verklaring.htm)

pen bleef
ag naar
le om de

Bij de glasgroentebedrijven stegen de opbrengsten mee met de kosten, waardoor het gemiddelde inkomen gelijk blijft. Melkveehouders zien hun inkomen licht toenemen, vooral door een hogere melkprijs. Voor varkenshouders daalt het inkomen opnieuw door lagere prijzen van biggen en vleesvarkens en sterk opgelopen voerprijzen. Ook pluimveehouders ondervinden last van sterk gestegen voerprijzen en zien hun inkomen dalen, ondanks betere prijzen voor hun producten.

Inkomens varkenshouders opnieuw negatief door lagere prijzen

Voor de varkenshouderij eindigt 2021 in mineur als gevolg van een combinatie van erg lage opbrengstprijzen en hoge voerkosten. Het geraamde bedrijfsinkomen van gemiddeld € 49.000 negatief per onbetaalde arbeidsjaareenheid (aje) is € 35.000 lager dan in 2020. De prijs voor biggen daalde gemiddeld met 20% en vleesvarkens brengen 9% minder op vanwege de verslechterde varkensmarkt. Vooral in de tweede helft van het jaar zijn de verkoopopbrengsten gedaald door lagere opbrengstprijzen van vleesvarkens en biggen. Met name de voerkosten per bedrijf zijn fors gestegen door sterk opgelopen voerprijzen (+13%) en een groei van de bedrijfsomvang. De voerkosten maken meer dan 50% uit van de totale kosten op een varkensbedrijf. De voerprijzen zijn al vanaf eind 2020 aan een flinke opmars bezig door duurdere grondstoffen; vooral granen en graanproducten zijn duurder geworden. Dit komt vooral door tegenvallende tarweoogsten in de Verenigde Staten, Canada en Rusland.

In 2021 worden voor de zeugen- en de gesloten varkensbedrijven lagere inkomens geraamd. De inkomens van zeugenbedrijven dalen met € 164.000 euro naar € 136.000 negatief per onbetaalde aje. Het inkomen op de gesloten varkensbedrijven is met € 78.000 negatief per onbetaalde aje, een daling van € 21.000, niet zo laag als op de zeugenbedrijven. Alleen de vleesvarkensbedrijven behalen een positief inkomen van € 49.000 per onbetaalde aje. Dat komt doordat de prijzen van aangekochte biggen sterker daalden dan de verkoopopbrengsten van vleesvarkens.

Inkomen melkveehouders stijgt door hogere melkprijs ondanks hogere kosten

Het gemiddelde inkomen uit bedrijf van melkveehouders in 2021 is geraamd op € 35.000 per onbetaalde aje. Dit is € 9.000 meer dan in 2020, maar € 6.000 lager dan het gemiddelde over de periode 2016-2020. Het kleinere aanbod wereldwijd van melk in combinatie met de aantrekkende wereldvraag stuwde de prijzen omhoog, ook in Nederland. De gemiddeld ontvangen melkprijs voor gangbare (niet-biologische) melk is in 2021 met ruim 10% gestegen. Ook de prijzen van verkochte kalveren hebben zich in 2021 fors hersteld van de prijsdaling in de twee voorgaande jaren. Maar deze inkomensstijging wordt geremd door sterk gestegen kosten van met name voer, kunstmest en energie. Door de sterk gestegen grondstofprijzen is krachtvoer fors in prijs gestegen (+14%).

Het gemiddelde inkomen van het gespecialiseerde biologische melkveebedrijf wordt voor 2021 geraamd op € 36.000 per onbetaalde aje. Dit is vrijwel gelijk aan het voorgaande jaar. De hogere voer-, energie- en vaste kosten worden hier gecompenseerd door hogere melk- en veeprijzen. De gemiddelde biologische melkprijs is met 5% gestegen ten opzichte van vorig jaar bij een groter aanbod van biologische melk. Het inkomen in 2021 is € 5.000 lager dan het gemiddelde over 2016-2020.

Gestegen voerkosten drukken inkomens pluimveehouders

In 2021 wordt het gemiddelde inkomen voor leghennenhouders 75% lager geraamd op € 21.000 per onbetaalde aje. Dat is ook hier vooral het gevolg van hogere voerkosten. De hogere eieropbrengsten compenseerden minder dan de helft van de kostenstijging. De gemiddelde eierprijzen (inclusief contracten) zijn in 2021 ten opzichte van 2020 gemiddeld bijna 4% gestegen, maar wel met grote verschillen tussen de verschillende segmenten (houderijsystemen). Tijdens de coronacrisis is de vraag naar eieren in supermarkten gestegen ten koste van de consumptie buitenshuis. Daarvan hebben vooral de prijzen van vrije uitloopeieren, biologische eieren en Beter Leven keurmerkeieren geprofiteerd. De marktprijzen voor scharreleieren zijn op jaarbasis iets gedaald, maar voerprijzen zijn op jaarbasis met 18% gestegen. De legsector heeft al sinds eind 2019 last van hogere voerprijzen, vooral door duurder graan. De voerkosten maken dit jaar ruim 50% uit van de totale kosten. Het huidige geraamde inkomen ligt € 65.000 onder het meerjarig gemiddelde van 2016-2020.

Inkomen vleeskuikenbedrijven twee derde lager

In 2021 wordt het inkomen van het gemiddelde vleeskuikenbedrijf 67% lager geraamd op € 21.000 per onbetaalde aje, ook nu als gevolg van de hogere voerkosten. De opbrengsten stijgen wel doordat de prijzen voor vleeskuikens zich herstelden. Dit geldt zowel voor de regulier gehouden kuikens (circa 65% van de productie) als voor langzaam keurmerk). Gemiddeld stegen de prijzen met bijna 7%. De prijs van vleeskuikenkorrels is met 18% gestegen. De voerkosten maken de voerkosten zelfs ruim twee derde uit van de totale bedrijfskosten. Het huidige geraamde inkomen ligt € 80.000 onder het meerjarig gemiddelde van 2016-2020.

MENU

[Inkomensverbetering akkerbouwers](https://www.wur.nl) (<https://www.wur.nl>)

<https://www.wur.nl>

Nieuwsbrief Sociaal en Economisch Nieuws

Meld je aan voor de nieuwsbrief met al het economische en sociale nieuws van WUR.

E-mailadres

[Aanmelden](#) [Privacyverklaring](https://www.wur.nl/Privacy-Cookie-verklaring.htm)
(<https://www.wur.nl/Privacy-Cookie-verklaring.htm>)

Akkerbouwers zien hun inkomen uit bedrijf stijgen door hogere prijzen van de gewassen. Het geraamde inkomen voor oogstjaar 2021 komt uit op € 58.000 per onbetaalde aje. Dit is een toename van € 26.000 vergeleken met 2020 en ruim € 10.000 boven het meerjarig gemiddelde van 2016-2020. De geraamde prijsontwikkeling van de akkerbouwgewassen voor oogst 2021 is overwegend positief. Alleen voor uien is een prijsdaling voorzien vergeleken met 2020 (-24%). Dit komt door de hoge uienproductie, als gevolg van uitbreiding van het areaal na goede prijzen in 2020 en hogere productie per hectare.

Voor consumptieaardappelen die in 2021 zijn geoogst, is de prijsvorming een stuk beter (+63%) dan die van oogst 2019 en 2020. Dit geldt vooral voor fritesaardappelen. Door corona was de afzet van friet uit de aardappeloogsten van 2019 en 2020 naar de horeca laag en waren de exportmogelijkheden beperkt. Hierdoor ging de prijs voor vrije aardappelen naar beneden. Voor de suikerbieten is een hogere prijs geraamd voor oogst 2021 (+8%). Dit komt door de sterk gestegen wereldmarktprijs voor suiker. Door een lagere productie van tarwe in enkele grote tarwe producerende landen was het mondiale aanbod in 2021 kleiner dan een jaar eerder. Dit leidt tot duidelijk hogere tarweprijzen wereldwijd en daarmee ook in Nederland (+21%). Daarnaast stijgen de prijzen voor over de hele linie. Vooral meststoffen en diesel werden fors duurder. Door de hoge druk van onder andere aardappelschimmel Phytophthora in de aardappelteelt stegen ook de kosten voor gewasbescherming.

Het inkomen op zetmeelaardappelbedrijven neemt licht toe. Zowel de betaalde kosten en afschrijvingen als de opbrengsten worden voor oogstjaar 2021 hoger geraamd dan het jaar ervoor. Zetmeelaardappelen zullen naar verwachting 5% meer opbrengen dan de oogst van vorig jaar. Per saldo wordt daardoor een kleine stijging van het inkomen uit bedrijf per onbetaalde aje voorzien tot € 42.000: dat is enkele duizenden euro's meer dan vorig jaar maar nog wel € 6.000 onder het meerjarig gemiddelde van 2016-2020.

Hogere inkomens glastuinbouw ondanks sterk gestegen energiekosten

Het inkomen uit bedrijf in 2021 wordt voor een gemiddeld glastuinbouwbedrijf geraamd op € 293.000 per onbetaalde aje. Dit is ruim € 70.000 hoger dan in 2020 en € 80.000 boven het gemiddeld inkomen in de periode 2016-2020. Over het geheel genomen liggen de opbrengstprijzen op een hoger niveau dan vorig jaar, uitgezonderd enkele glasgroentegewassen. Wel hebben de glastuinders in 2021 last van de inkooprijzen van aardgas en elektriciteit die vanaf de zomer sterk stegen. Dit leidt tot een aanzienlijke kostenstijging, maar ook tot een toename van opbrengsten uit de verkoop van elektriciteit voor bedrijven met een warmtekrachtinstallatie die energie verkopen. Omdat de energiemarkt dit jaar nogal heen en weer gaat en de energiecontracten voor in- en verkoop per ondernemer verschillen, is een voorspelling over de exacte gevolgen voor het kostenniveau op dit moment zeer lastig. Zowel binnen als tussen de drie onderscheiden subtypen (zie hieronder) is de inkomensontwikkeling verschillend, met een grote spreiding tot gevolg.

Het gemiddelde inkomen uit bedrijf per onbetaalde aje van snijbloemenbedrijven stijgt ten opzichte van 2020 met € 140.000 naar € 312.000. De huidige marktomstandigheden zijn gunstig voor in Nederland geteelde bloemen. Door hoge vrachtkosten en beperkte vrachtcapaciteit werd import bemoeilijkt. Tegelijkertijd bleek de vraag sterker te stijgen dan het aanbod. Er waren dit jaar geen tijdelijke aanvoerrestricties van de bloemenveiling ingesteld, waar vooral snijbloementelers in 2020 hinder van ondervonden. De toename in de opbrengsten was voor het gemiddelde bedrijf ruimschoots voldoende om de gestegen kosten te compenseren.

Het gemiddelde inkomen bij pot- en perkplantenbedrijven stijgt met circa € 70.000 tot € 242.000 per onbetaalde aje door hogere opbrengsten ondanks sterk gestegen kosten. De vraag naar potplanten is sinds de coronacrisis gegroeid. Sinds de coronacrisis werken mensen veel thuis. Een gezonde leefomgeving wordt belangrijk geacht en groene en bloeiende planten horen daarbij. Door de grote vraag naar planten zowel binnen- als buitenshuis stegen de prijzen met 10% vergeleken met 2020 en was de hoeveelheid verkochte producten groter.

Het gemiddelde inkomen uit bedrijf per onbetaalde aje van glasgroentebedrijven wordt in 2021 geraamd op ongeveer € 315.000, nagenoeg gelijk aan dat van vorig jaar. De hoogte van het inkomen is sterk afhankelijk van het type product, de afzetmarkt waar het bedrijf zich op richt en de energiepositie van het bedrijf. De tomatenteelt (belangrijkste gewas) heeft een redelijk tot goed jaar achter de rug. De gemiddelde prijzen (+25%) lieten herstel zien ten opzichte van 2020 en waren zelfs hoger dan in 2019. Na het coronajaar 2020 met sluitingen van de out-of-homekanalen en horeca waren de gevolgen voor deze afzetkanalen dit jaar milder, met een toenemende vraag tot gevolg. Het areaal tomaten nam in 2021 zowel in Nederland als ook bij de grote concurrent Spanje af. Ook stond de kilogramproductie dit jaar onder druk door verschuivingen in het assortiment tomaten, minder zonlicht en een virus dat tomaten aantast en daarmee ook de productie. Paprika- en komkommertelers kennen een minder goed jaar door gemiddeld lagere prijzen voor hun producten en gestegen kosten.

Tabel 1: Gemiddeld inkomen uit bedrijf (x 1.000 euro) en rentabiliteit op agrarische bedrijven. 2020-2021 (r)

	Gerepresenteerd aantal bedrijven	Inkomen uit bedrijf, per onbetaalde aje		
	2021	2020 (v)	20 (r)	Meld je aan voor de nieuwsbrief met al het economische en sociale nieuws van WUR.
<small>MENU</small> Akkerbouwbedrijven, waaronder:	7.735	https://www.wur.nl	https://www.wur.nl	95
zetmeelaardappelbedrijven	810	39	42	E-mailadres <input type="text" value="info@example.com"/>
Glastuinbouwbedrijven, waarvan:	2.345	219	29	Aanmelden Privacyverklaring (https://www.wur.nl/Privacy-Cookie-verklaring.htm)
				91
				116

Nieuwsbrief Sociaal en Economisch Nieuws

Meld je aan voor de nieuwsbrief met al het economische en sociale nieuws van WUR.

E-mailadres

[Aanmelden](#)
[Privacyverklaring
\(https://www.wur.nl/Privacy-Cookie-verklaring.htm\)](https://www.wur.nl/Privacy-Cookie-verklaring.htm)

2021
(r) 🔍

95

91

116

	Gerepresenteerd aantal bedrijven	Inkomen uit bedrijf, per onbetaalde aje		Mutatie 1)	Rentabiliteit: Opbrengst/100 euro kosten	
glasgroentenbedrijven	810	312	314	0/+	116	113
snijbloemenbedrijven	890	172	312	+++	112	122
pot- en perkplantenbedrijven	645	171	242	+++	108	112
Melkveebedrijven, waaronder:	14.095	26	35	+	86	89
biologische melkveebedrijven	525	37	36	-/0	91	90
Varkensbedrijven, waarvan:	2.255	-14	-49	- -	92	89
zeugenbedrijven	600	28	-136	- - -	96	79
vleesvarkensbedrijven	1.125	-19	49	+++	89	98
gesloten varkensbedrijven	530	-57	-78	-	91	90
Leghennenbedrijven	555	82	21	- - -	103	96
Vleeskuikenbedrijven	495	64	21	- -	101	97

1) Mutatie inkomen uit bedrijf per onbetaalde aje; -/0/+ = + of - maximaal 5.000 euro; - of + = 5.000 - 25.000 euro; - - of ++ = 25.000 - '50.000 euro; - - - of +++ = > 50.000 euro; (v) = voorlopig; (r) = raming.

Bron: Bedrijveninformatienet; bewerking Wageningen Economic Research.

(/nl/Personen/Harold-ir.-HAB-Harold-van-der-Meulen.htm)

Stel uw vraag over de inkomensraming aan onze expert:

ir. HAB (Harold) van der Meulen (/nl/Personen/Harold-ir.-HAB-Harold-van-der-Meulen.htm)

Contactformulier (/nl/Onderzoek-Resultaten/Onderzoeksinstituten/Economic-Research/show-wecr/Inkomensraming-2021-Grote-verschillen-inkomensontwikkeling-plantaardige-en-dierlijke-sectoren.htm?)

contactpersonid=2719&contactpersonname=ir.%20HAB%20%28Harold%29%20van%20der%20Meulen&isorganisation=false&orq

Lees meer

- > [Agrimatie.nl: overzicht](https://agrimatie.nl/NieuwsDetail.aspx?itemid=7763&subpubID=2232) (https://agrimatie.nl/NieuwsDetail.aspx?itemid=7763&subpubID=2232).
- > [Agrimatie.nl: prijsontwikkelingen](https://agrimatie.nl/NieuwsDetail.aspx?itemid=7762&subpubID=2232) (https://agrimatie.nl/NieuwsDetail.aspx?itemid=7762&subpubID=2232).
- > [Agrimatie.nl: sectorraming](https://agrimatie.nl/NieuwsDetail.aspx?itemid=7761&subpubID=2232) (https://agrimatie.nl/NieuwsDetail.aspx?itemid=7761&subpubID=2232).
- > [CBS-persbericht](https://www.cbs.nl/item?sc_itemid=33fa7734-1660-4324-a1f7-0524072b19f9&sc_lang=nl-nl) (https://www.cbs.nl/item?sc_itemid=33fa7734-1660-4324-a1f7-0524072b19f9&sc_lang=nl-nl).
- > [Slides Inkomensraming Land- en tuinbouw 2021](/nl/show/Perspresentatie-Inkomensraming-Land-en-tuinbouw-2021.htm) (/nl/show/Perspresentatie-Inkomensraming-Land-en-tuinbouw-2021.htm)

Voor meer cijfers en duiding: kijk op agrimatie.nl

De resultaten over het boekjaar 2020 van bedrijven uit het Bedrijveninformatienet vormen de basis voor de raming van de resultaten van 2021. Door corona zijn er achterstanden ontstaan in de uitwerking van die bedrijven. Hierdoor is het niet haalbaar om in december 2021 voor alle normaal onderscheiden bedrijfstypen betrouwbare groepsresultaten samen te stellen. Daarom is besloten om voor de bedrijfstypen bloembollen, fruitteelt, vollegrondsgroente, boomkwekerij, melkgeiten, vleeskalveren, gecombineerde bedrijven en totaal land- en tuinbouw de berekening en presentatie te verschuiven naar maart 2022. Op dat moment volgt ook een update van de resultaten van de vandaag gepubliceerde bedrijfstypen. Alle uitkomsten worden gepresenteerd op agrimatie.nl (https://agrimatie.nl/).

Tegelijk met de inkomensraming van Wageningen Economic Research presenteert de land- en tuinbouw.

Het inkomensbegrip in de landbouweconomie van het CBS wijkt iets af van het Wageningen Economic Research de resultaten gelijktijdig publiceert. De landbouw uitkomsten op basis van een kalenderjaar, terwijl de sectorraming het oogstjaar ; (https://www.wur.nl)

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Channah Durlacher van Wage via +06 4251 4262 of per mail (<mailto:channah.durlacher@wur.nl>).

an de

Nieuwsbrief Sociaal en Economisch Nieuws

Meld je aan voor de nieuwsbrief met al het economische en sociale nieuws van WUR.

van
eld

E-mailadres

info@example.com

Aanmelden

Privacyverklaring
(<https://www.wur.nl/Privacy-Cookie-verklaring.htm>)